

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНСИЭЛИ

2011 сыл
Бэс ыйын
22 күнэ
Сэрэдэ №74
(10501)

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастын хаһыата»

П.П. Ядрихинский – Бэдьээлэ төрөөбүтэ 110
сылыгар

Олонхоһут, норуот
ырыаһыта П.П. Ядрихин-
ский – Бэдьээлэ төрөөбүтэ
110 сылын көрсө
көбөкөттөр баар-суох улуу
киһибит аатын үйэтитэн,
Харыйалаах сиригэр-уоту-
гар ыһаах ыстылар.

Бэс ыйын 18 күнүгэр олох-
тоохтор сайын кэлбит
үөрүүтүгэр түһүлгэлэрин
төгүрүччү түптэлээн, сэргэлэ-
рин саламанан, томторугуна
киэргэтэн, чэчир анһан, өбүгэ-
лэрбит маанылаах таҥаһын
таннан, ыраахтан-чугастан
ыалдьыттарыныгыртан үрүн
тунах ыһаабы көрүстүлэр. Бэ-
лиэ күн үөрүүтүн үллэстэ Дьо-
куускайтан Россия наукаларын
Сибиирдээҕи салаатын гумани-
тарнай чинчийэр институт уон-
на абыйах ахсааннаах хотугу
норуоттар проблемаларын ин-
ститутун научнай сотруднига,

ларын түстээбит «Дьырылыат-
та» фольклорнай ансамбылы
олус үтүө тылынан ахтан аһар-

да. Поэт, мелодист Иван Бубя-
кин-Чөнгөчөк үбүлүйдээх
ыһаахха анаан „Ядрихинский-

иитээччитэ Л.Д. Ушницкая ыл-
лылар. «Улуус ытык киһитэ»
үрдүк ааттар өр сылларга тыа
хаһаайыстыбатын эйгэтигэр бэ-
риниилээхтик, туйгундук үлэ-
лээбит Е.Г. Петроваҕа, сизэстэрэ

Н.Е. Слепцоваҕа ингэрилиннэ.
Онон бу күн кинилэргэикки бүк
үөрүүнү тосхойдо. Быйылгы

Ким да умнуллубат,
туох да умнуллубат

СУОҔАР СЭРИИ САБАЛАММЫТА

Лоп курдук 70 сыл анараа өттүгэр фашистскай Германия аан
дойдуну күүс өттүнэн баһылыырга былааннанан Европа бөдөн го-
сударстволарын түргэнник кум-хам тутан, бэриннэртээн, кинилэр
кыахтары бэйэтигэр мунһунан биһиги дойдубутун эмиэ чабыл-
аннык кыайытыгар бүк эрэнэн 1941 сыл бэс ыйын 22 күнүгэр сар-
сыарда 4 чааска кэлимник кириэн урусхаллаах сэриини сэрэппэк-
кэ сабалаабыта. Кини 190 дивизиятыгар 3 мөл. 300 тыһ. кэригэ ты-
ыннаах күүһүнэн, 5 тыһ. самолетунан, 4300 таанканан сөбүлөмүт
күүһүнэн тоҕо ааннаан кирибитэ. Сэбизскэй норуокка ыар күннэр-
дьыллар үүмүттэрэ. Сэри бастакы күннэригэр биһиги буйун-
нарбыт геройдуу утарыласпыттара, үрдүкү салалта ытыттылар
үлэни-дьаһалы барытын естөөбү суоһарга туһайбыта, норуоту
түмүтэ, экономиканы байыаннай күүһү бөвөргөтүүгэ салайа түп-
пута. Советскай-германскай фронтта фашистар уопсай сүтүктэ-
рин 73 бырыһыанын курдуга ылбыта, о.э. 10,0 мөл. тахса киһинэн
күүс, 70,0 тахса самолетунан, 50 тыһ. таанкалар, 2500 араас хараа-
быллара урусхалламмыттара.

Оттон сэбизскэй норуот ити сылларга хаһан да биллибэтэх ге-
роизмы көрдөрбүтэ, сүгкэннээхэй эрэйи-муну, быстыһыны-эсти-
ини, өлүүнү-сүтүүнү билбитэ. Дойдубут норуотун хаһаайыстыба-
та улахан анара урусхалламмыта, баайа-дуола 30% аччаабыта. Ону
барытын сэри кэнниттэн кылгас кэмгэ чөлүгэр түһэрэр үлэ-
күүскэ туруммута, сайдытын тэтиминэн, баһырхайынан аан дой-
дуну соһушта, сөхтөрбүтэ.

Биһиги Сахабыт сирин чулуу уолаттара, кыргыттара сэри сыл-
ларыгар атын омукарары кытары тэнгэ-биригэ Ийэ дойдубутун
хорсундук көмүскээбиттэрэ, үгүстэр олохторун да харыстаабатах-
тара, үйэлэргэ өлбөөдүйбэт хорсун быһыһыны көрдөрбүттэрэ.

Бу сэригэ Сахабыт сирин 62090 чулуу уолаттара, кыргыттара
кыттыбыттара. Оттон Наммыт оройуонуттан 1849 киһи ыһырыл-
лыбытыттан 841-рэ сэригэ өлбүтэ. 382 киһи үлэ фронттарга сылдьы-
быта биллэр. Маныаха кэнники көстүбүт докумуоннарынан 276
киһи эбилиннэ. Кинилэр үтүө ааттара салгыны үйэтитиллэр. Улуу-
стааҕы ветераннар сэбизтэрэ 1987 с. тэримлиэтигэр эдэр көлүөнө-
ни патриотизм тыһыгар иитиигэ ананан үлэлиир, үгүс тэрэһин-
нэр нэһилиэктэринэн, тэримтэлэринэн, оҕо тэримтэлэринэн
ытыттылаллар. Биһиги аҕа табаарыстарбыт Протопопов А.А., Дура-
ев Д.Г., Самсонов П.Д., Ксенофонтов А.И., Петрова М.В., Сивцев И.Е.,
билигини кэмгэ Кривошапкин И.З. о.д.а. үйэтити үлэтигэр дьонун
кылааттарын киллэрдилэр.

Аҕа дойду сэриитин алдьархайа, дьонно-сэргэҕэ аҕалыт мунга-
соро, эрэйэ-кыһалҕата, тугунан да толуйуллубат өлүүтэ-сүтүүтэ
умнуллоохтарын табыллыбат. Норуот, дойду көңүлүн туһугар тох-
тубут хаана-бааһа умнуллуон, сиргэ-буорга тэпсиллэн табыллы-
бат. Хас үүнэр көлүөнэ норуоттан тахсыбыт бэйэтин геройдарын
өрүү өйдүүр, үтүө холобур оностор, кинилэр ааттарыгар сүгүрүйэр,
хорсун быһылыларыгар үөрөнөр-иттиллэр буоллабына эрэ олох си-
тимэ быстыбакка көлүөнэттэн көлүөнэҕэ салданан барыаҕа.

Н. БАИШЕВ

„ЭНСИЭЛИГЭ“ СУРУТТАРЫН ДУО?

В. Корчанов, Ап-
пааны олохтооҕо:

— «Энсиэли»
хаһыаты суруттара-
бын. Бириэмэ булан,
үлэм быһыһыгар бул-
гуччу ааҕабын. Улуу-
с сонунун барытын
сырда табыт, онон
интэриэһинэй. Ин-
никитин рекламаны
элбэтиг. Чуолаан,
массына атытын,
саһаас чаастарын
туһунан. Итиэннэ
техникаҕа сыһан-

наах анал рубрика баара буоллар, олус үчүгэй буолуо этэ. Хаһыат
өгнөөх бэчээттэнэрэ кыаллыа дуо? Саатар хаартыскалара цвет-
ной буоллуннар.

Түгэнинэн туһунан Ыһаах бырааһынньыгынан эбэрдэлибин,
айымныһаах үлэни баҕарабын.

Кэпсэттэ Л. УВАРОВСКАЯ

ОЛОХТОН ХААЛЫМА!

«Э сиэли» хаһыакка сибээс отде-
лениеларынан, общественной суру-
тааччыларынан 2011 сыл иккис
а арыгар сурутуу ытыттылар.

2011 сыл иккис агарыгар сурутуу
6 ыйга — 330 солк.,
3 ыйга — 165 солк.,
1 ыйга — 55 солк.

Хаһыат индексэ — 54889,
нэдиэлэҕэ иккитэ тахсар.

СУРУТУУ - 2011

ТАРАБАНАБА - САЙЫН

Бэдьээлэ ырыалара-тойуктара,
олонхолоро сурукка түһэн үйэ-
титиллэригэр улахан өгөлөөх,
көмөлөөх П.Н. Дмитриев кэлбит.

Бэдьээлэ” диэн ырыа суруйбут.
Дьонун бэлэҕи нэһилиэк дьах-
талларын ансамбыла биир дой-
дулаахтарыгар бу күн ыллаан

дьыл Көбөкөнгө олонхоһут Бэ-
дьээлэ үбүлүйдээх сылыннан
ураты. Онуоха араас тэрэһин-
нэр былааннаахтык ытыттылал-
лар. Улуус дьаһалтатын, «Эрэл»
ТХПК көмөлөрүнэн түһүлгэҕэ
үгүс сана тутуу ытыттыллыбыт.
Ыһаах араас ис хоһоонноох
түөрт күрэхтэниигэр улуус
дьаһалтата бириининэн
көмөлөспүт. Олонхоһут аймаҕа,
(улуус баһылыгы солбуйааччы)
С.П. Ядрихинский дьиз кэр-
гэнэ «Үрүн Уолан» өбүгэлэр
оонньууларын кыайылааҕар
анал бириэмийэ олохтообут.
Онон бу кырата суох көмөлөрүн,
өйбүллэрин, болҕомтолорун
иһин нэһилиэк баһылыга К.Н.
Ноговицын кинилэргэ махта-
лын тиэрдэр.

Үгэс быһыытынан эбэрдэ
ырыа-тойук, үгкүү-битии
ыһаах тэтиминэн биир-биир
солбуйсан олус сэргэхтик
ытытыллына. Хамафатта
«Түһүлгэ» киинин иһинэн
фольклорнай бөлөх уонна Дьо-
куускайтан Рустан Хон, Понсаһ

Петр Никифорович иһитинэр-
битинэн, олонхоһут аата үйэти-
тиллэригэр дьонуннаах үлэ
ытыттыллыбыт. Быйыл үбүлүйдү
көрсө ХИФУ иһинэн тылбаас
кафедратын устудьуоннара
«Дьырыбына Дьырылыатта
кыыс бухатыыр» олонхону ну-
уччалык тылбаастаабыттар.
Үлэни п.н.д., доцент Т.И. Петро-
ва салайбыт. Кинигэ бэчээккэ
бэлэмнэнэр. Бэлиэ күнүгэ тыл-
баас макета олохтоох библиоте-
каҕа бэлэхтэннэ. Оттон «Күн
Дьөһүөлдүт» олонхото «Саха
боотурдара» серияҕа кириэн
2012 сылга бэчээттэнэрэ была-
аннанар. Маны сэргэ сыллата
ытыттылар «Мин Олонхо дойдун
оҕобун» диэн республика-
тааҕы көрүүгэ эдэр ырыаһыттар
Бэдьээлэ олонхолорунан
үгүстүк кытталлар. Бу түгэн
олонхоһут айымныһылар ула-
ханник сэнгэриллэн уостан
түспэттэрин көрдөрөр. Петр
Никифорович Е.В. Соколова са-
лайытынан бэрт киэнник, ыл-
лыктаахтык үлэлээбит, норуот
уус-уран айымныһыта тарванар-
рыгар, талааннаах оҕолор
сүүмүрдэнэн ырыаһыт буолал-

иһитинэрдилэр.
Улуус баһылыгы соци-
альнай бопкуруостарга солбуй-
ааччы И.Р. Попов нэһилиэк бас-

тын үлэлээх дьонугар-сэргэти-
гэр анал ааттары, наҕараадала-
ры туттарда. Кинилэртэн улу-
ус Бочуотунай грамотатын олох-
тоох балыһа сизэстэрэтэ Н.И.
Дьяконова, «Эрэл» оҕо саадын

ырыа студиятын иитиллээчи-
лэрэ Аня Винокурова, Дьулус
Гоголев кэлэн олохтоохтору
сэргэхситтилэр, ыһаах про-
грамматын ситэрэн-хоторон,
толорон биэрдилэр.

Л. УВАРОВСКАЯ

ЭКСПРЕСС-ЫЙЫТЫ

Бэс ыйын 22 күнэ – Аҕа дойду Улуу сэриитэ саҕаламмытын өйдүүр-саныыр Кутурбан күнэ биһиги дойдубутугар 1996 сылтан быйыл 15-с сылын бэлиэтэнэр.

Бүгүн фашистскай Германия Советскай Союзка сэриини биллэрбэккэ эрэ саба түспүтэ 70 сылын туолар. Кутурбан күнүгэр бу ынырык сэрии 25 мөлүйүүн сиэртибэтин – биир дойдулаахтарытын кэриэстиибит.

Бу күн, ол сэрии туһунан аныгы оҕолор тугу билэллэр диэн ыйыталастыбыт:

**- Бэс ыйын 22 күнэ туох күнү?
- Аҕа дойду Улуу сэриитин геройдара кимнээхтэрий?**

Ядрихинский Миша, Нам 1 №-дээх орто политехническай оскуолатын 9 кыл. үөрэнэччигэ:

- Ыһыах күнэ.
- (Кими да ааттаабата.)

Егоров Артем, Нам 1 №-дээх орто политехническай оскуолатын 9 кыл. үөрэнэччигэ:
- Билбэппин.
- Федор Охлопков, Попов.

Парников Владик, улуустаағы гимназия 9 кыл. үөрэнэччигэ:
- Сэри саҕаламмыта.
- Маршал Жуков.

Гоголева Намына, Хамаҕатта саха-француз лицейин 9 кыл. үөрэнэччигэ:

- Сэрии күнэ, туох эрэ сэрии... Гражданскай?
- Федор Попов, Охлопков. Мин эһэм А.С. Гоголев сэриилэспитэ.

Колодезников Степа, улуустаағы гимназия 5 кыл. үөрэнэччигэ:

- Ыһыах быһыылаах.
- Попов диэн баар. Уонна биэр киһи самолетуна поездка баран түһэн эстэрбитэ.

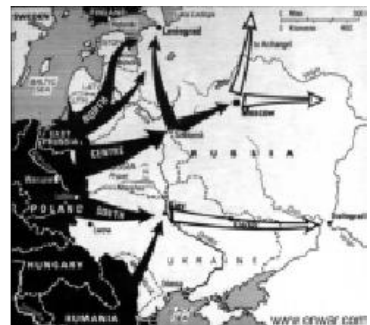

Абрамова Намина, улуустаағы гимназия 7 кыл. үөрэнэччигэ:

- Сэрии бүппүт күнэ. Хаан тохтууга дуу, туох эрдэ дьэн кэпсээбиттэрэ ээ.
- Кульбертинов диэн сайыпер. Эһэм Ф.Ф. Абрамов сэриигэ өлбүтэ.

70 сыл анараа сэрии саҕаламмыта...

Октябрьскай революция иннинэ икки батталга ололорбут саха дьаданы аймаҕа, дьэ, сайдыы киэн аартыгын күргүөмүнэн дабайан истэбинэ, хаһан да киһи аймаҕа билбэтэх хаан тохтуулаах, урусхаллаах сэриини Гитлер төлө тардыыта 70 сылын туолла.

Ити кэмгэ мин дьоммунаан Нам сэлиэнньэтигэр ололорбут. Дойду үрдүнэн бүтүүн начальнай үөрэхтээһини ирдир эрдэхтэринэ алааска оскуола суох сиригэр ололор оҕолору үөрэттэрэргэ аймахтара кыаллар-кыаллыбат көмөнү оноро сатабыттар. Онно холобурдаан

кольскай, Шмидт дэриэбинэлэрэ тупсаҕай соҕус дьыэлээх-уоттаах буолан кэпсэлгэ сылдьаллара. Колхозтарга бөһүөлөктэрин туһунан боппуруос республикаҕа 1939 с. туран, дьэ,

саҕа хамсааһын баран ээрэбит. Бизэртэн Аппааны дэриэбинэ-тэ үчүгэйдик көстүбэт этэ. Н.С. Гаврильев ахтарынан, оччолорго Аппааныга уонча эрэ дьыэ баара.

Хамаҕатта нэһилиэтин Ле-

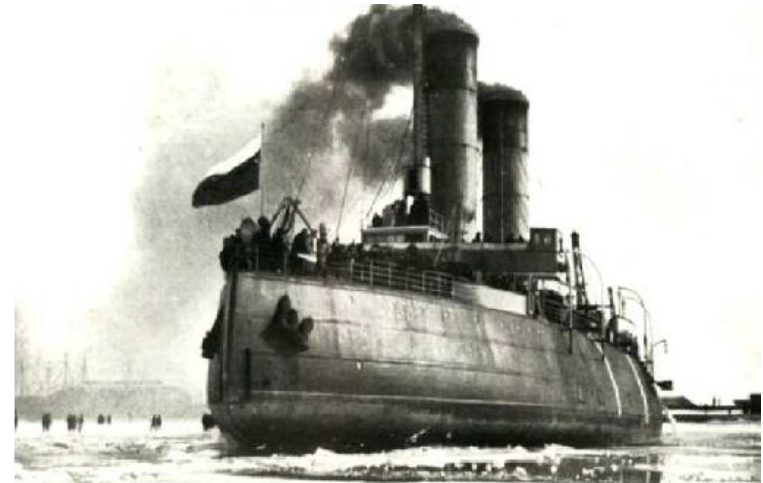
сыйлыктарыгар тахсыбыппыт. Сарсыныгар нууччалыы-сахалыы суруллубут листовканы Ганя Баишев (Саттай) ааҕан элбэх куорат бумбаламмытын, кыранысса соҕуруу уһугуттан

хоту уһукка тийээ фашистар саба түһэн сэриинэн киирбиттэрин иһитиннэрдэ.
Онтон ылата дьон-сэргэ эй-элээх олоҕо айгыраабыта, туох барыта сэрии тула түмүллүбүтэ. Оройуон киинигэр киһэ аайы

ЭЙЭЛЭЭХ ОЛОХ ТИҤЭХ КҮНЭ

абыннахха, биһигини — түөрт оҕону Хамаҕаттара 1939-40 үөрэх сылыгар начальнай оскуола аһыллан убайбыт Алексей Сидорович Еремеев — «Арыы Тиит» биригэдьиэрэ кыараас дьыэтигэр икки кыра оҕолордо-

нин аатынан колхоһун ыһыаҕа бэс ыйын 22 күнүгэр эргэ кулууп аннынааҕы салаа кырдалыгар буола турдаҕына, фашистскай Германия сэрэппэккэ сэриинэн саба түһүүтүн соһуччу истии, били, «Нургун Боотур»

оҕун үрдүнэн олордон үөрэттэрэр. Мин онон тоҕустаахпар, эдьийим Матырыас уон иккилээбэр 1 кылааска үөрэнэбит. Онтон убайым Баһылай, эдьийим Дьэдьиэй ити сыл Хамаҕатта начальнай оскуолатын 4-с кылааһын бүтэрэллэр.

1940-41 үөрэх сылыгар убайдаах эдьийим 5-с кылааска үөрэттэрэр инниттэн аҕам Лазарь Васильевич «Кыһыл Ыллык» колхозка УТФ сэбиэдиэс-сэийинэн үлэли сылдьан мунньаһынан көнүллэтэн Намна көһөн киирэн төрдүөммүтүн салгыы үөрэттэрэр. Көр, ити курдук оҕону үөрэттэри кытанах ирдэбиллээгин өйдөөннөр, колхозтаахтар арабын өйөөннөр оройуон киинигэр көһөн киирэн кыстыгырыгар көнүллээбиттэр.

1941 сыл сааһа олус эрдэлээн уонна курааннаан үүнээйилэр сайдар кэрчик кэмнэрэ (стадиялара) түргэтээн эрдэ сиппиттэрэ. Кыһыл хаптаҕас ыһыах саана кытарчы буспуга. Биһиги оҕолор бизэрги кыйа хаптаҕастаан си-си Граф Бизэргэр тийээ барарбыт. Ол сааһа итиннэ дьыэ-уот диэн суоҕа, арай биэр землянка баара. Уопсайынан, Нам оройуонугар Ни-

олонхоҕо дьон-сэргэ үөрүүтэ өрөгөйдөөн эрдэбинэ Абааһы уола Туйаарыма Куону уоран дьону аймаабытын санаппыта. Ханан да тэгэ суох, хаһан да

киһи аймахха буолбатах сэриини Гитлер төлө тардыбытын истээт, ыһыах дьоно ыар санааҕа ылларан уку-суку тарҕаһар аакка барбыттар.

Биһиги убайбытыгар Олексейдөөххө Наһаараптар

үлэ чааһын кэнниттэн тыаттан тийээ эр дьону мунһан райсовет дьыэгин иннигэр байыаннай үөрэххэ үөрэтиилэрэ саҕаламмыта. Кинилэри бинтиэпкэнэн сатаан ытарга, ыстыгынан киирсиигэ үөрэтэллэрэ. Ону тэгэ маршировкалаан тэнгэ хаамсарга, өстөөхкө көстүбэккэ сылларга кытаргы.

Сатаан биэр тэнгэ дайбаан хаамсыбат дьонго уҕа-хангас илиилэригэр сирдидиэлэри туттаргаан тэнгэ хаамтара сатыыллара. Итини биһиги, оҕолор, Нэлэгэргэ тийээ батыһан көрөрбүт. Биһигини эмиэ оскуола мунһан ПВО-ға (салгынтан сэрэхтээх буолууга) үөрэтэн барбыттар. Противозаах сэкийиэм (ШКМ) оскуолатыттан училищеҕа тийээ походтуурбүт.

Армияҕа дьону хомуйуу саҕаламмыта. Биһиги дьоммут от ыйын сағатын диэки 2 ынахтарын, субайдарын үүрэн кыһынны хотонноох аартыгынан алааспыттар Атахха көһөн тахсыбыппыт. Онно сэрии хонутугар өлбүт таайбыт Иванов

Михаил Егорович мыраан аннынааҕы кутаны ырааһынан сирдээн таһаарбытын билиннээнгэ дьылы күндүтүк саныбын.

Илья ЕРЕМЕЕВ,
тыгыл ветерана

Кириллина Вералета, улуу стааҕы гимназия 7 кыл. үөрэнэччигэ:

- Сэрии саҕаламмыт күнэ. Германия ССРС-ка саба түспүтэ, «пакт о ненападении» кэспитэ.
- Маршал Жуков.

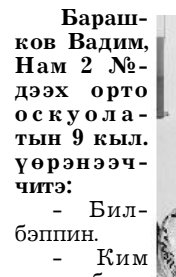

Гуляев Сандал, Нам 2 №-дээх орто оскуолатын 6 кыл. үөрэнэччигэ:
- Куорат ыһыаҕа буолар.
- Дмитрий Гуляев диэн снайпер баар этэ, оскуолаҕа стендэҕэ көрбүтүм.

Винокуров Сандал, Нам 2 №-дээх орто оскуолатын 6 кыл. үөрэнэччигэ:
- Кыһыл Дэриэбинэҕэ ыһыах буолар. Эбээм төрөөбүт күнэ.
- Снайпер Федор Охлопков.

Федоров Ваня, Нам 2 №-дээх орто оскуолатын 4 кыл. үөрэнэччигэ:
- Ыһыах буолар күнэ.
- Үөрэтэ иликпит.

Барашков Вадим, Нам 2 №-дээх орто оскуолатын 9 кыл. үөрэнэччигэ:
- Билбэппин.
- Ким эрэ баар этэ. Снайпер туһунан киһи көрбүтүм.

Марков Степа, Нам 2 №-дээх орто оскуолатын 9 кыл. үөрэнэччигэ:
- Сайын кэлбит даа?
- (Кими да ааттаабата.)

Кылгас ыйытыбыт үөрдүбэт түмүктээх буолла. Гимназия эрэ оҕолоро бэс ыйын 22 күнэ туох суолталааһын син биллэлэр. Өссө икки киһи оскуолабыт оҕолоро таайан да сөпкө эпэттилэр. Оттон геройдары хантан билиэхтэрэй диэбит курдук. Сахалары – сэрии геройдарын, эһэлэрин ааттаабыттарыгар сири билбэт буола үөрэ сыстыбыт.

Хас да сыллаабыта манна маарынныыр ыйытыны Кыайы күнүгэр ыһыппыт. Оччотооҕу оҕолор эмиэ халлаанга тарбахтарынан ыйан эпийтэттэ-эбиттэрэ. Оскуолаҕа төрөөбүт дойдубут историятын үөрэтии уонна патриотическай иитии хаһан тупсуой? Советскай кэмгэ оскуолаҕа үөрэммит төрөппүттэр, учууталлар, оҕолорго Аҕа дойду сэриитин туһунан кэпсээт. Кэпсээбэтэхитинэ, хантан билиэхтэрэй?

Л. УВАРОВА,
Л. НОВОРОВСКАЯ
бэлэмнээтилэр

Бэлиэ күннэр

Быйыл Россияга государственной статистика тэриллбитэ 200 сыла туолуута бэлиэтэниэбэ.

1811 сыл бэсыйн 25 күнүгэр «Полиция министерствотын тэрийи туһунан» тахсыбыт Россия Императорун Манифеһын чэрчитинэн Статистическая отделение тэриллбитэ.

рин генеральной секретара үрдүктүк сыаналаан, бэлиэтээн турардаах.

Саха сириин статистикатын тэрилтэтэ хара тэриллээбиттэн ыла оройуоннардаагы статистика сүһүөхтэрин көмөгүнэн дойдусоциальной-экономическай сайдыытын быһаарар, түргэтэ-тэр сыаллаах дьаһаллар сөптөөхтүк ылыллыларыгар оройуон, олохтоох салайыны бары салааларыгар көмө буолар сүнгэн үлэни толорон кэллэ.

Чуолаан, статистика оройу-

Кэнники 20 сылтан бэттэх государственной статистика үлэһиттэрин кыһамныылаах, бэринилээх үлэлэринэн, чуолкай тэрээһиннэринэн дойдурдунэн 4 улахан, кинг хабылаах федеральной бырайыактар ситиһилээхтик толоруллубуттара — 2006 с. Бүтүн Россиятаагы тыа хаһаайыстыбатын бизрэпиһэ, 2002 с., 2010 с. Бүтүн Россиятаагы нэһилиэнньэ бизрэпиһэ уонна 2011 с. урбааньыттар аччыгы субьектарын кэлиминик чинчийи уонна да

Призвание — учитель

ТАЛАНТЛИВЫЙ ПЕДАГОГ

Кто такой настоящий Учитель? На наш взгляд, это человек с беспокойным сердцем, человек неравнодушный, который открыт для мира, для людей и с которым интересно и легко общаться.

Таким человеком в нашем большом коллективе является учитель технологии, председатель профкома школы Ираида Николаевна Иванова. Вот уже много лет она делится знаниями и талантом со своими учениками и коллегами.

Ираида Николаевна — уроженка Вилуйского улуса, родилась в большой и дружной семье Прасковьи Гаврильевны и Николая Алексеевича Евсеевых, где было 8 детей. С детства отличалась любознательностью и талантом к рукоделию. Радовалась, когда хвалил уважаемый ею учитель Егор Афанасьевич Мандаров, волновалась, когда отвечала у доски на любимом уроке истории, была безмерно счастлива, когда шла на урок пения.

После окончания Якутского технического училища №8 несколько лет проработала швей 3-го разряда на швейной фабрике г.Якутска. Но, решив воплотить мечту детства — стать учителем, поступила и успешно окончила Намское педагогическое училище, затем — Саха государственную педагогическую академию.

Сейчас Ираида Николаевна — уважаемый педагог, который смело внедряет в обучение своего предмета новые технологии. Она с гордостью называет имена Филипповой Тани, Семеновской Ани и многих других учеников, успешно участвовавших и победивших на олимпиадах по технологии и конкурсах улусного и республиканского уровня.

Ираида Николаевна не только умелый педагог, но и профсоюзный лидер. Под её руководством в Год Учителя коллектив школы занял 1 место среди 1 группы школ Намского улуса. Причем, она не только умело руководит, но и активно участвует во многих мероприятиях: будь то соревнования по стрельбе, показ моды или сценическая постановка. Мы, коллеги, уважаем её за простой открытый характер, весёлый нрав и за искренний юмор.

Ираида Николаевна — замечательная мама дружной семьи, которая образовалась в 1982 году. Вместе с мужем Андреем Касьяновичем они воспитали умных, красивых детей — Артема и Елену. Сын Артем работает главным специалистом в холдинговой компании «Эльф», женат, имеет двух сыновей. Дочь Елена работает оператором отделения «Почта России» в г.Якутске, замужем. Большую радость доставляют Ираиде Николаевне два самых милых и дорогих её сердцу человечка — внучата Антон и Айал.

Говорят, по значению имени человека можно о нём многое узнать. Имя Ираида с греческого означает «героиня». Действительно, про Ираиду Николаевну можно сказать, что она настоящая героиня. Ведь она — уважаемый учитель и коллега, заботливая жена, любимая мама, милая бабушка. Но главное, Ираида Николаевна — человек с активной жизненной позицией, который любит жизнь и радуется каждому дню.

Поздравляем Ираиду Николаевну с юбилеем и желаем крепкого здоровья, творческого полета, педагогических успехов и семейного благополучия!

У.М. ИВАНОВА, Е.В. ГУЛЯЕВА
учителя МОУ «Намская средняя общеобразовательная политехническая школа №1 им.И.С.Гаврильева»

(Печатается на платной основе)

Ты сиригэр — дохуоттаах үлэни

СИЭМЭЛЭЭНИН — ӨРҮТТҮҮГЭ ТИЭРДЭР ҮЛЭ

Ааспыт нэдиэлэбэ бийиги улууспут салалтата кэпсэтиитинэн СР «Сахаплемхолбоһук» сүөһүнү ууһатыга (воспроизводства) салаатын начальнига Т.А. Протопопова, холбоһук генеколог ветеринарной бырааһа Н.И. Шелковникова, оғус сизэмэтин тонгорууну сүрүннүүр технолога Л.С. Винокурова уонна Нам улууһугар племенной үлэни сүрүннүүр специалист М.В. Жиркова Хатырык нэһилигэр тийэн искуссвенной сизэмэлээһини ытар осеменатордарга уонна сүөһүнү иитэр кэтэх, бааһынай хаһаайыстыбалар салайааччыларыгар анаан семинар тэрийэн ыттылар.

Манна улуус хотугу нэһиликтэриттэн: Аппааньттан, Бөтүнтэн, Модуттан, Түбэттэн, Хатырыктан специалистар кэлэн үлэ теориятын иһитилэр уонна пууннарда, лабораторияга үлэлээһин ирдэбиллэрин толоруу ымпыгар-чымпыгар тус бэйэлэрэ тутан-хабан, көрөн-истэн билиилэрин кэнэттилэр. Бу семинар үгүс дьон сэнгэриитин ылла.

«Сахаплемхолбоһук» специалистара семинар кэнниттэн ыаллары кэрийэ сылдьан сүөһү уулааһын, көүбүтүн быһаары дигностикатын ыттылар, сизэмэлээһин хайдах барыахтааһын көрдөрдүлэр, сизэмэни уулары албаһыгар үөрэттилэр, микроскобу туттууну быһааран көрдөрөн бизрдилэр.

Семинар специалистары экзаменнааһынынан түмүктэннэ. 8 киһи экзамены ситиһилээхтик туттаран, аттестацияны барбыттарын бигэргэтэр дастабырыаньналары туттулар.

И. ИВАНОВ

ОПОХХО УПАХАН САБЫДЫАЛПААХ

Статистика аан дойду таһымьгар ыттыллар дойду политикатын ырытан, чочуйан онгорууга уонна дойду экономикаыгар, олох бары эйгэтигэр сабыдыаллыыр дьаһаллар төһө сөптөөхтөрүн, туох дьайыылаахтарын, сабыдыаллаахтарын кэтээн көрүүгэ сүрүн тирэбинэн, төһүүнэн буолар.

Кини Аан дойду үрдүнэн киһи аймах олово сайдыытын сүрүннүүргэ, билгэлииргэ олус улахан суолталааһын туһунан Аан дойду таагы статистика күнүнэн 2010 с. алтынны 20 күнүнээби эвэрдэ суругар Холбоһуктаах нациялар тэрилтэлэ-

оннаагы сүһүөхтэрэ хомуйар, бэрийэр сыһпаралара ситэрэр былаас уонна олохтоох бэйни салайыныы органнарынан ылыллар дьаһаллар төһө көдьүүстээхтэрин, сүрүн бородууксуйалар көрүннэрин огорон таһаарыыга Саха республикатын правительствотынан бэриллибит соруудахтар хайдах толоруллан иһиллэрин арылхайдык көрдөрүллөр. Кинилэр хомуйан түмэр көрдөрүүлэрэ социальной-экономическай сайдыыны түргэтэ-тэр дьаһаллары торумнуурга, үбүлээһин кээмэйин чуолкайдык ылынарга уо.д.а. көмөлөөх.

атын кэтээн көрүүлэр.

Утүө үгэһи салгаан дойдубут государственной статистиката, инникитин даһаны, киниэхэ сүктэриллибит бу дьонун суолталаах, олус эппиэтинэстээх үлэни тиһигин быспакка чуолкайдык, хаачыстыбалаахтык толоруохтара диэн эрэнэбит.

Түгэнинэн туһунан, бу үлэбэ үлэлиир, урут үлэлээбит статистика ветераннарын үөрүүлээх үбүлүүһүнэн истинник эвэрдэлибит уонна бу олус эппиэтинэстээх үлэлэригэр өссө үрдүк ситиһиллэри, тус олохторугар дьолу-соргуну баһарабыт.

И. ИВАНОВ

Таастаах нэһилиэгэ сөргүтүллүбүтэ 25 сылыгар

ЭДЭРДИИ ЭРЧИМИНЭН
(Интервью)

Таастаах нэһилиэгэ сөргүтүллэн тэриллбитэ бэсыйн 23 күнүгэр 25 сылын туолар. Бу бэлиэ күнү көрсө олохтоохтор ыһахтаары бэлэмнэллэр.

Оччолорго, тэриллэллэригэр, 1986 сыллаахха Таастаахха уонча эдэр ыал кэлэн олохсуйбута. Кинилэр: учууталлар, суопардар, тырахтарыыстар, сылгыһыттар, ыаньыксыттар, повардар уо.д.а нэһилиэк сүрүн дьоно буолбуттара. Тута күүрээһинээх үлэ-хамнас саҕаламмыта. Үгүс дьыауот, фермалар, оскуола тутуллубуттара. Бастакы прораб Н.Н. Соловьев, биригэдьиир В.К. Федотов, управляющей В.И. Казанов сатабыллаахтык салайан нэһилиэк сэргэхсийэ түспүтэ. Бары эдэр дьон буолан, үлэ-хамнас көхтөөхтүк, түмсүүлээхтик саҕаламмыта. 90-с сылларга „Таастаах“ совхоз тэриллбитэ, директорунан Д.И. Шадрин аһаммыта. Бу сылларга газ кирибитэ, суол онгоһуллубута. Бастакы ыаллар: Келиннэртэн, Жирковтартан, Атласовтартан, Аргунновтартан, Баишевтартан кэнээн, тэнийэн билигин нэһилиэккэ 300-кэ киһи олорор. 2007 сылтан манна эдэр, эрчимнээх баһылык Андрей Николаев үлэлиир. Бэлиэ күннэринэн сибээстээн кинини көрсөн сэнэргэстибит.

— Андрей Анатольевич, нэһилиэгин уопсай туругун билиһиннэр эрэ.
— Нэһилиэкпит эдэр. Ыччат аһсаана сүүстэн таһыста. Орто саас 45-кэ тэнгэнэр. Олохтоохтор: 20-тэн таһса киһи ОДКХ, 25-учуутал, администрацияга уонча, „Тунал“ саха ынаһын иитэр фермага уонча киһи үлэлибит. Сылгы, ынах сүөһү иитэбит. Сылгыбыт аһсаана 400-кэ,

сүөһүбүт 400-тэн таһыста. 4 бааһынай хаһаайыстыба, 2 потребительскэй кооператив бааллар. Түөрт киһи ИП тэринэн үлэлиллэр. Кинилэр: биир киһи пекарня арыыбыта, иккинэ баттах кырыһар, онгорор өнгөнү тэримитэ. Уоннааһылар сүөһү-сылгы иитэллэр. 80 миэстэлээх саҕа оскуолабыт 9 кылаастаах. 10-11 кылааһы туруорсабыт. Итиэн-

нэ агропрофилированной хайыһага бырайыак суруйан аны күһүн көмүскүөхтээхпит. Оҕо саада 20 миэстэлээх. Быйыл күһүн 10 оҕо оскуолага кириэхтэрэ. Кэтээн көрүүбүтүнэн сылтан сыл оҕо саһсаана эбиллэр.

— Баһылыктаабытын быйыл төрдүс сыла. Туох үлэни-хамнаһы кыайа-хото туттутут?

— Саамай улахан ситиһилбит — саҕа оскуолабыт. Итиэнэ сыйыа-бааһа дьон олорот эргэ дьилэрин, хотоннору, араас өтөхтөрү көтүрдүбүт. Онон сирбитин-уоппутун ыраастаан спорт саала туугуттар миэстэ таһаардыбыт. Сынньанар, ыһахтыыр пааркабытын саҕардан бизрдибит. Ыччат министрствотыгар бырайыак суруйан, грант ылар чиескэ тиксиппит. Бу харчыбытынан бырайыакпытын олоххо киллэрдибит — спортивнай площадкабытын туттубут. 20-чэ саҕа олорор

дьеэ баар буолла, бэлиэтээн эттэххэ, үлэли кэлэрбэр биир да саҕа дьыэ суох этэ.

— Нэһилиэгин ыаллы нэһиликтэртэн уратыта тугуй?

— Сирэ-уота киэн, айылҕата кыраһыабай, сэдэх да дьиххэ сөп. Үс үрэх: Кэҥкэмэ, Чаакыйа, Ханчалы кирбилизиритэр олоробут. Тыа хаһаайыстыбата, туризм сайдалларыгар кыахтар бааллар. Сылгы ииттэргэ табыгастаах. Урукку дьылларга тыһынчаттан таһса сьспай сиэллээһи көрөн-истэн, иитэн олороттартын билэбит. Оннук сирэ үчүгэй, өлгөм үүнүүлээх. Онон агро-бөһүөлөк да тэриллэригэр бары усуллубуйа баар. Сирбит иэнэ 122 тыһ. га, мантан ходуһа 7 тыһ. га.

— Сүрүн кыһалҕабыт?

— Суол. Намга кэлэрбэ 60 км сордоон-муннаан икки чааһынан айанныыбыт. Ардах түстэ да буксуйабыт, батыллабыт. Быйыл улуус баһылыгын былаанынан Таастаахха диэри суол онгоһуллубутаах. Эрэнэбит, күүтөбит. Итиэннэ нэһилиэк уопсай араната түмсэрэ ыарахан. Обществэннай хамсааһынар сүрүннүүргэ лидердэр суохтар. Бу салайар үлэбэ улаханньк мэхэйдир.

— Былааннаргыт?

— Спортивной саала туттар баһалаахпыт. Билигин кырдыаҕастарбытыгар балаһан, оҕолорго оонньуур площадка тутта сылдьабыт.

— Үбүлүүдээх ыһааххытыгар тугу былаанныгыт?

— Бэсыйн 23 күнүгэр ыаллы: Салбан, Искра, Үөдэй, 1 Хомустаах, Партизан нэһиликтэрин ыңгырыахпыт. Маны сэргэ ытык кыдыаҕастарбыт, урукку-хойукку сылларга үлэлээн ааспыт дьоммут күндү ыалдыт буолан кэлиэхтэрэ. Бэлиэтээн эттэххэ, ыһахтыыр түһүлэбитин саҕардан бизрдибит, тутуу араһын ыытан сэргэхситибит, ыалдыттарбытын үрдүк таһымга көрсөргө бэлэмнээтибит. Онон, түгэнинэн туһунан, олохтоохтору уонна Таастаагы кытта сибээстээх бары дьону-сэргэни бэлиэ сылынан эвэрдэлиибин. Итиэннэ бийиги, эдэрдэр, Таастаахпыт чэчирии сайдарыгар кыһаллан үлэлиэхпит, айыахпыт-тутуохпут диэн эрэннэрэбин.

Кэпсэттэ Л. УВАРОВСКАЯ

ЫҤУРЭХ ТЫПТАР

Күндү дьүөгэбитин, табаарыспытын, Хатырык нэһилиэтин олохтообун **СЛЕПЦОВА ОЛЬГА ИННОКЕНТЬЕВНА** олобун орто омурбанынан итиитик-истинник эбэрдэлибит!

Биһиэхэ куруутун сүбэ-ама, күүс-көмө буоларгар истинник махтанабыт. Баҕарабыт олобун арылы кустук өгүнэн дьэрэлийэ оонноотун, саха алмаһыны кытаанах доруобуйаны, оҕолорун, сиэннэрин ситиһилэринэн күннээби олобун кизэргэйдим, дьизэ кэргэнгэр или-эйэни.

Эбэрдэни кытта дьүөгэлэринг Алексеева У.В., Захарова Ч.И., Наумова У.Г., Попова А.Е., Сивцева Р.С.

ЦРБ хирургической отделениетын старшей сисэстэрэтин **АЗАРОВА ВЕРА ИННОКЕНТЬЕВНА** «Отличник здравоохранения России» ааты ылбыккынан итиитик-истинник эбэрдэлибит!

Баҕарабыт күн сиригэр баар бары кэрэни, сырдыгы, ырааны. Дьулуурдаах үлэһинэн, күүстээх муударай санаабынан салайтаран өссө үрдүк ситиһиһилэн! Чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, дьоллоох-саргылаах олобу!

Эбэрдэни кытта кэргэниг Михаил, оҕолорун Айсиэн, Айыыла

«ЭЛЕКТРА» МАҒАҒЫН БИРИИСТЭЭХ ООННЬУУТУН СҮҮЙҮҮЛЭРЭ:

- № 2483 – «Samsung» микроволновой оһох
- № 0951 – «Hyundai» телевизор
- № 0763 – «Daewoo» стиральной массыына
- № 0149 – «Луна» велосипед
- № 1720 – «Бирюса» морозильная камера
- № 1680 – Желтай муораҕа **ТУРПУТЕВКА**

Ситиһини баҕарабыт! Дьоллоох буолун!

УЛУУС ОЛОХТООХТОРО, БОЛҒОЙУН!

«Браас уу» 19 лиитэрэлээх баллоннарга уонна АТЫҒА БААР:

- * 19 лиитэрэлээх баллон иһиттэр;
  - * Или помпалара (сифон);
  - * Бутыл таһарга табыгастаах ручкалар;
  - * Диспенсердар (ууну ититэр, тымнытар аппарат).
- Диспенсердары арендаҕа биэрэбит. (Сыбаайбаларга, үбүлүйдэргэ, корпоративтарга абыраллаах тэрил).
- Биһиги аадырыспыт: Нам с., Чернышевской уул. 6 N-рэ, «Секо» маҕаһынын утары, тел. 42-6-00, 89142274971. Дьизэ тизрдэн биэрэбит.**

«БРААС УУНУ ИҢИЭН — ЧӨЛ ТУРУКТАНЫАН»

«02» предупреждает

В наше время, время технического прогресса, появление и развитие сотовой связи, позволяет быстро и мобильно решать многие проблемы. Это, безусловно, положительный аспект нашей жизни. Сейчас трудно себе представить жизнь без сотового телефона. Если хотя бы на один день не имеем возможности пользоваться сотовым телефоном, кажется, что жизнь останавливается.

В настоящее время сотовые телефоны различного вида и марки стали доступны практически всем и никого не удивит, в отличие от начала 2000-х го-

краж, потому что не каждый имел возможность их приобрести. Со временем, по мере доступности приобретения, количество краж сотовых телефонов сократилось. Но, как свидетельствует статистика последнего времени, количество краж сото-

ВОРОВ ПРИВЛЕКАЕТ ДОСТУПНОСТЬ

дов, наличием сотового телефона. Этим видом связи пользуются, что называется, и стар и млад. Между тем,

наличие сотовых телефонов порождает и проблемы. Несмотря на обилие и доступность сотовых телефонов имеют место их хищения. На начальном этапе появления на рынках сотовых телефонов отмечался всплеск

имеет тенденцию роста. Особенно рост количества краж сотовых телефонов отмечен в прошлом, в 2010 году. К сожалению, такая тенденция остается и по сей день. Несомненно, кража сотового телефона для его владельца является весьма неприятным обстоятельством. Но хочется отметить, и это видно из анализа совершенных преступлений такого рода, в большинстве случаев в краже сотового телефона определенная вина имеется и со стороны самых потерпевших. То есть, сами потерпевшие оставляют телефоны в доступных местах без присмотра. Такое положение вещей имеет место в образовательных учреждениях со стороны учащихся, которые оставляют свои телефоны в пустых помещениях, спортзалах, в сумках без присмотра, в развлекательных учреждениях со стороны посетителей. Имеются факты кражи сотовых телефонов, оставленных на рабочих местах, куда имеют доступ посетители. Более внимательное отношение к сво-

им вещам, это касается не только сотовых телефонов, значительно снизил бы риск их кражи.

Сотовые телефоны, как правило, похищаются с целью их перепродажи или передачи третьим лицам. К сожалению, многих привлекает дешевизна и простота приобретения телефонов с рук, при этом мало кто интересуется их происхождением. Между тем каждый сотовый телефон имеет свой собственный серийный номер. По этому серийному номеру имеется возможность установить лицо, которое на данный момент пользуется этим сотовым телефоном. В таком случае сотовый телефон подлежит изъятию. Лицо,

приобретшее похищенный сотовый телефон, при наличии оснований, может быть привлечено к уголовной ответственности за приобретение имущества, добытого заведомо преступным путем. В этой связи хотелось бы призвать воздержаться от приобретения товара сомнительного происхождения, каким бы он дешевым и казался. Можно потерять больше, чем приобрести. В настоящее время, об этом упоминалось в печати, разрабатывается механизм блокировки сотового телефона. При обращении владельца операторы сотовой связи блокируют аппарат, и телефон становится ненужной вещью.

Н.Н. НАЗАРОВ,
руководитель
следственного отделения
при ОВД Намского района,
подполковник юстиции

СЕНОКОСНАЯ ТЕХНИКА

- * Пресс-подборщики
- * Сенокосилки 2-х брусные (КДП-4)
- * Сенокосилки роторные КРН
- * Сенокосилки скоростные КСФ
- * Сенокосилки Т-16, Т-25
- * Грабли ГВК, ГВВ, ГПП 4-6-8 метр.
- * Погрузчики ПКУ-0,8
- * Запчасти МТЗ, Т-16, Т-40
- * Запчасти к сенокосной технике

ке
* Шпагат

сеновязальный. Ремни ПРП

* Автотракторная резина, аккумуляторы

* Трубы, швеллера, угольники, арматура, листовая металл

Наш адрес: Мегино-Кангаласский улус, п. Нижний-Бестях, ул. Ленина, 23, ИП Федотов Р.Е. «Сенокосная техника», тел-факс: 8 (411-43) 47-0-50, 47-2-10

БИЛЛЭРИИЛЭР

УВАЖАЕМЫЕ ЖИТЕЛИ НАМСКОГО УЛУСА!

«Азиатско-Тихоокеанский Банк» (ОАО) приглашает Вас воспользоваться кредитами нашего банка. Мы рады Вас обслужить по адресу: **с. Намцы, ул. Ст. Платонова, 28, тел. (41162) 42-3-60.**

Генеральная лицензия ЦБ РФ N 1810 Бессрочно»

1. Продаю или меняю ГАЗ-53 на пиломатериал.
  2. Купим участок в с. Нам (Нэ-лэгэр, Көччү).
2. Услуги грузовой иномарки.
Тел.89243661967, 89841160270

**Продаю 3-хкомн. благоустроенную квартиру в каменном с теплым гаражом.
Тел.89644209123, 89244611359**

<p>Бырааттарбытыгар Андрейга, Кешага, кийиппитигэр Дуняга, оҕолорго тапталлаах ийэлэрэ, эбэлэрэ</p> <p>СЕРГУЧЕВА Августа Иннокентьевна уһун, ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тизрдэбит. Филиппова Т.Г., уолагара, кийиттэрэ</p>	<p>Убаастыыр биригэ үөрэммит табаарыспытыгар Михаил Михайлович Ядрихинскийга уонна бары аймактарыгар бырааттара, убайдара</p> <p>ЯДРИХИНСКИЙ Семен Михайлович күн сириттэн барбытынан дириг кутурбаммытын тизрдэбит. 1971 с. 10 «а» кылаас</p>
<p>Күндү бырааппыт, убайбыт</p> <p>ЯДРИХИНСКИЙ Семен Михайлович уһун, ыарахан ыарыттан б.д. бэс ыйын 18 күнүгэр өлбүтүнэн бары аймактарбытыгар, билэр дьонноругар дириг кутурбаммытын тизрдэбит. Биригэ төрөөбүттэрэ, аймактара</p>	<p>Күндү бырааппыт, убайбыт, өр сылларга промышленность салааларыгар үлээбит</p> <p>ЯДРИХИНСКИЙ Семен Михайлович уһун, ыарахан ыарыттан орто дойдуттан барбытынан биригэ төрөөбүттүгэр, чугас дьонугар дириг кутурбаммытын тизрдэбит. Намтан В.С. Наумова, Григорьевтар, Касьяновтар, Наумовтар, Дьокуускайтан Наумовтар, Хатырыктан Пахомовтар</p>

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ

ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 41496;; бухгалтерия — 41141; факс — 41141; редакционной-издательской ситим — 41332

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Э сиэли» хаһыат редакцията» государственной учреждение. Маассабай информация средстволарын туһунан РФ сокуоннарын туһунан хонтуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээккэ Госкомитетын СР региональной управлениетыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — **ПИ №19-0428.**

Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэһитин, дьизэит аадырыһын чопчу ыйы. Редакцияҕа киирбит суруктар төннөрүллүбөттөр. Автор этэрэ хаһыат санаатыһынын мэлдьи биир буолбат.

“ЭНСИЭЛИ” - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республикага, Нам улууһа, Нам сэл, Заложной улус 4.
E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

«Э сиэли» хаһыат
РИС талылыһна, та ылыһна уонна бэчээттир сыаҕар бэчээттэнэ.
Аадырыһа: Нам сэл, Заложная улус, №4 Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт-лириг
Кө үл сыананан атылланар
Индекс — 54889 Тираһа — 2335
Бэчээккэ илии баттанытын графига — 12:00 ч. 21.06.2011 с.
Бэчээккэ илии баттанна — 11:20 ч. 20.06.2011 с.

